

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski

w sprawie z powództwa D. R.

przeciwko Skarbowi Państwa - Staroście L. i in. ,

o zadośćuczynienie i odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 czerwca 2007 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 15 grudnia 2006 r.,

- 1) odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2) oddala wniosek pozwanego Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3) oddala wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

Uzasadnienie

Zaskarżony skargą kasacyjną wyrok wydany został w dniu 15 grudnia 2006 r., a zatem wniesiona od niego skarga kasacyjna spełniać powinna wszelkie wymogi formalne, wynikające z treści przepisów art. 398⁴ § 1 i § 2 k.p.c.

W paragrafie pierwszym art. 398⁴ k.p.c. ustawodawca skatalogował odrębnie w czterech punktach konstrukcyjne elementy każdej skargi kasacyjnej, a więc cechy istotne (kreatywne) tego tylko szczególnego środka odwoławczego, podkreślając zarazem w ten sposób rangę tychże elementów. Natomiast w zdaniu pierwszym § 2 art. 398⁴ k.p.c. wskazano na pozostałe wymagania tej skargi, które stawiane są każdemu pismu procesowemu (art. 126 k.p.c. – 128 k.p.c.) z rygiorem przewidzianym w art. 130 k.p.c.

Już wcześniej przyjęto w orzecznictwie, że brak któregośkolwiek z kreatywnych elementów kasacji, a określonych w którymkolwiek z punktów nieobowiązującego już art. 393³ § 1 k.p.c. nie podlega naprawieniu w trybie art. 130 § 1 k.p.c., a kasacja dotknięta takim nieusuwalnym brakiem podlegała odrzuceniu a limine (postanowienie SN z dnia 9 listopada 2000 r., II CKN 1385/00, OSNC 2001, z 3, poz. 51; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2000 r. V CKN 1780/00, OSNC 2001, z. 3, poz. 52).

Obowiązek przedstawienia przez skarżącego m.in. uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, a wynikający z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., wiąże się z instytucją tzw. „przedsądu”, polegającego m.in. na możliwości Sądu Najwyższego odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). Ten możliwy sposób zakończenia postępowania kasacyjnego, a kolidujący niewątpliwie z intencją strony wnoszącej skargę kasacyjną dowodzi zrównania rangą obowiązku przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) z obowiązkiem odrębnego przedstawienia oraz uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.). Odrębne wyartykułowanie przez ustawodawcę obu kategorii obowiązków dowodzi tego, że nie są one tożsame. W konsekwencji za spełnienie wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie można uznać jedynie odwołania się przez skarżącego do uzasadnienia podstaw kasacyjnych

i sformułowanych w ich ramach zarzutów, z pominięciem wyraźnego, odrębnego i ścisłego przytoczenia co najmniej jednej z spośród okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., wraz z jej stosownym uzasadnieniem przy pomocy argumentów jurydycznych (por. postanowienie SN z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, z. 10, poz. 156; postanowienie SN z dnia 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001, z. 10, poz. 157). W odniesieniu do skargi kasacyjnej zachowuje aktualność utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego, zgodnie z którym wymagania z art. 398⁴ § 1 k.p.c. mają samodzielny byt i nie mogą być traktowane zamiennie (postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2005 r. V CSK 5/05, niepubl.; postanowienie SN z dnia 14 lipca 2005 r. III CZ 61/05 niepubl.).

Spełniając formalny wymóg skargi kasacyjnej, określony w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., skarżący powinien zawrzeć w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i wniosek ten uzasadnić wskazując na występowanie w sprawie przynajmniej jednej z okoliczności stanowiących przesłanki tzw. przedsądu, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i przedstawić odpowiednie argumenty prawne, uzasadniające występowanie ściśle określonej w ustawie przesłanki. Potrzeba przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powinna być zatem uzasadniona przez skarżącego przy pomocy argumentów jurydycznych uzasadniających wystąpienie którejkolwiek z przesłanek precyzyjnie określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. (por. postanowienie SN z dnia 21 lipca 2005 r. sygn. akt V CSK 18/05). Spełnienie tego wymogu nie jest tożsame z werbalnym powołaniem się na przesłankę wymienioną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Ponieważ skarga kasacyjna powoda pozbawiona jest właściwie rozumianego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania przeto podlega ona odrzuceniu (por. postanowienie SN z dnia 22 września 2005 r. sygn. akt II CSK 7/05).

Uwzględniając więc odrębność obu przedmiotów regulacji w pkt 2 i 3 art. 398⁴ § 1 k.p.c. stwierdzić należy, że choć argumentacja skarżącego może się niekiedy w obu tych kwestiach nawet częściowo pokrywać, to jednak orzeczenie w przedmiocie przyjęcia kasacji do rozpoznania zapada tylko po uprzednim dokonaniu oceny przyczyn kwalifikowanych przez ustawodawcę, a określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., gdyż tylko one i ich uzasadnienie mogą być przedmiotem tzw. „przedsądu” i decydują o jego wyniku.

Skoro więc skarga kasacyjna powoda pozbawiona jest wymaganego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, a więc tego niezbędnego elementu konstrukcyjnego współkreującego istotę tego środka zaskarżenia, to Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia, działając na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. i art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.

Oddalenie wniosku pozwanego Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego uzasadnione jest tym, że pozwany nie wniósł w odpowiedzi na skargę kasacyjną o jej odrzucenie z powodu dotknięcia jej wskazanymi brakami (postanowienie SN z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01, niepubl.).

Oddalenie wniosku pełnomocnika powoda wykonującego zastępstwo procesowe z urzędu o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej uzasadnione jest tym, że sporządzenie skargi kasacyjnej nie spełniającej wszystkich wymogów formalnych nie jest równoznaczne ze świadczeniem profesjonalnej pomocy prawnej, a tylko z taką pomocą wiąże się obowiązek Sądu przyznania pełnomocnikowi wynagrodzenia od Skarbu Państwa.